

Bokanalys

Amanda Audas-Kass

En bok består av många olika delar, du kan tänka på delarna som byggklossar. När du läser en bok är det bra att analysera boken medan du läser. Att analysera en bok innebär att fundera på hur boken är uppbyggd och på vilket sätt de olika byggklossarna påverkar din läsning. Att titta på de olika delarna hjälper dig att förstå helheten.

Här presenteras några av bokens olika byggklossar och viktiga analysfrågor som du kan ställa dig medan du läser.

Handling

Vad handlar boken om? Vilka hinder och problem möter huvudpersonen i boken? Finns det någon eller några avgörande vändpunkter i boken, avgörande händelser som för berättelsen i en viss riktning?

Personer

Vem är bokens huvudperson? Eller vilka är huvudpersonerna? Hurdana är personerna i boken, både deras yttre och inre egenskaper? Varför tror du att de är som de är? Hur presenteras personerna för läsaren - genom vad de gör, genom hur de beskrivs eller genom vad de säger? Hur förändras din bild av personerna under bokens gång?

Miljö och tid

Var och när utspelar sig handlingen? Vilken betydelse har miljön för berättelsen? Vilken betydelse har tiden för berättelsen? Vad skulle hända om miljön eller tiden var en helt annan? Finns det hopp i tiden eller är handlingen kronologisk?

Berättare

Vem är det som berättar berättelsen i boken? Är det en jag-berättare, alltså en person som berättar i jag-form? Eller berättas boken i tredje person? Är berättaren en allvetande, som vet vad alla personer tänker och känner? Eller är berättaren mera som en filmkamera, som ser allt som händer men inte vet vad personerna tänker och känner? Hur påverkar berättarperspektivet hur du upplever berättelsen?

Språk

Vilken slags ord använder författaren? Lätta och vardagliga eller svåra och komplicerade? Gamla eller nya ord? Finns det ord på dialekt eller slang? Finns det svordomar eller andra ord som du lägger märke till? Varierar språket beroende på vilken person i boken som talar?

Din egen läsning

Vad tyckte du om med boken? Vad tyckte du inte om? Vad var svårt att förstå och vilka frågor har du? Vilka andra böcker påminner den här boken om? Vilken person i boken tyckte du mest om? Vad tror du att författaren vill säga med boken? Till vem skulle du rekommendera den? Vad fick boken dig att tänka och känna?

Tips! Ha penna och papper när du läser boken så att du kan skriva upp allt viktigt du kommer att tänka på!

Tips! Ni kan dela upp byggklossarna mellan er så att ni ansvarar för analys av olika byggklossar under läsningens gång.

Författarnas egna tips

Malin Klingenberg och Karin Erlandsson är författare som båda har skrivit många böcker. De har också pratat mycket bok med unga läsare. Här kommer deras bästa tips på vad du kan tänka på när du läser en bok inför ett författarsamtal.

”Tänk på språket, för varje ord har författaren valt. Tänk på huvudpersonen i boken, för författaren har bestämt att hen ska vara på ett visst sätt. Varför? Skulle berättelsen vara annorlunda om huvudpersonen var annorlunda? Tänk på allt författaren valt att inte ha med i sin bok. Fattas något? Tänk på att en del kapitel har varit roliga att skriva och andra ångestladdade. Syns det i texten? Tänk inte på vad som är sant eller inte, för det spelar ingen roll. Tänk istället på fantasi och hur mycket fantasi kan förbättra verkligheten. Fråga inte så mycket om sanning. Fråga mer om fantasi.”

- *Karin Erlandsson*

”Sällan älskar man allt, men kanske man kan hitta EN sak som ger nåt slags genklang i en, vilken sak är det? En mening, en åsikt, en scen? Och är det här något man vill diskutera vidare med författaren i så fall?

Medan man läser tycker jag egentligen inte att man ska tänka så mycket på författarbesöket eller på författaren, utan på boken och läsoplevelsen. Vilka känslor och tankar väcker boken, ville jag läsa mera eller slänga boken i väggen, och så det där med guldkornet, då...”

- *Malin Klingenberg*